

OBSAH :

EKONOMIKA :

EMU proti prosperite a slobode
Peter Gonda

POLITIKA :

Britské voľby: hľadá sa víťaz
Peter Martinovič

ŠTRUKTURÁLNE FONDY

Zhrabovanie do vlastnej chladničky
Dušan Sloboda

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Miklósove rozmarne fondy
Radovan Kazda

GLOSA :

List francúzskemu ľudu
Ondrej Dostál

EMU PROTI PROSPERITE A SLOBODE Peter Gonda

V júni 2005 má byť na svete "Národný plán na zavedenie eura v SR", ktorý by mal stanoviť konkrétne kroky na to, ako sa má Slovensko stať v roku 2009 členom európskej Hospodárskej a menovej únie (EMU). Vláda a Národná banka Slovenska (NBS) rozhodli o tomto termíne pred vyše rokom a dnes tak "iba" pokračujú v "úspešnom" vťahovaní občanov Slovenska do EMU.

Slovensko nevybočuje z radu spomedzi ostatných kandidátov, ktorí sa hrnú do tohto historického experimentu. Závažnosť dopadov na slovenských obyvateľov to však neznižuje a zodpovednosť vlády za to nesníma. *EMU pritom pôsobí proti zvyšovaniu ekonomickej prosperity, životnej úrovne a osobnej slobody ľudí v nej.*

Ak podmienky pre konkurenciu a slobodné podnikanie a obchod boli základom ekonomického rozkvetu časti Európy v minulosti (napríklad Anglicka v 18. a 19. storočí), tak eurozóna je dnes budovaná presne na opačných "princípoch": na obmedzovaní konkurencie, rôznosti, pružnosti a trhu.

Na začiatku sa politicky dohodlo, že všetky krajiny, ktoré chcú byť v eurozóne, musia zaviesť spoločnú menu (euro), ktorou nahradia svoje domáce meny. Dôvodom vraj mali byť lepšie podmienky pre konkurenciu, tým aj efektívnejšie fungovanie únie. To je však omyl! *Pre konkurenciu je potrebná rôznosť, nie nanútená jednotnosť.* Spoločná únia a priori nevyžaduje jednu menu. Mala by ekonomické opodstatnenie iba vtedy, ak by sa presadila v konkurencii s ostatnými menami. To však nie je dnešný stav. Zrušením domácej meny a s ňou spojeného výmenného kurzu sa navyše vytráca aj dôležitý faktor pružnosti a automatického vyrovnávania niektorých výkyvov v ekonomike. Pre nás to predstavuje značné obmedzenie rýchlejšieho približovania sa k životnej úrovni obyvateľov v krajinách dnešnej Únie.

Členstvo v EMU však nie je len o nahradení koruny eustom. Je tiež o väčšej zviazanosti s ekonomikami v eurozóne a o akceptovaní dnešných a v budúcnosti prijatých pravidiel a záväzkov v Únii. Je tiež o ich do-

padoch na ekonomické subjekty, ktoré ich popri spoločnej mene zväzujú do rovnakých podmienok.

Takou podmienkou sú pravidlá tzv. Paktu rastu a stability, uplatňovanie ktorých prispieva k rastúcej nestabilite a k brzdeniu ekonomického rastu v krajinách EMU. Potvrdením nestability pravidiel je nedávne uvoľnenie kritéria deficitu verejných financií na viac ako sú doterajšie 3 % HDP. Vychádza sa tým v ústrety vládam, ktoré neplnia toto kritérium, osobitne vládam Nemecka a Francúzska.

Členstvo v eurozóne nie je len o nahradení koruny eustom. Je tiež o väčšej zviazanosti s jej ekonomikami (vrátane tých, ktoré majú vážne ekonomické problémy) a o dopadoch dnes a v budúcnosti prijímaných podmienok v Únii, napríklad súvisiacich s európskym sociálnym modelom.

Súčasná kombinácia národných rozpočtových politík s nadnárodnou menovou politikou motivuje vlády k prenášaní finančnej záťaže časti svojich programov na Európsku centrálnu banku (ECB). Vlády vedie k ich rozpočtovej nedisciplinovanosti a stále k vyšším deficitom až po (resp. nad) úroveň 3 % HDP. Nemajú motiváciu znižovať rozpočtové deficity, či dokonca smerovať k vyrovnanému hospodáreniu. Takéto "fiskálne čierne pasažierstvo", respektíve "morálny hazard rozpočtových politík" sa v praxi prejavuje u stále viacerých vlád. Výsledkom toho je a stále viac bude nižšia ekonomická výkonnosť, rast nedôvery a treníc medzi krajinami a následne vyššie náklady na udržiavanie funkčnosti menovej únie.

Odpoveďou európskych politikov a byrokratov na tieto problémy je harmonizovanie ostatných ekonomických podmienok, vrátane daňovej a sociálnej sféry. Potvrdzujú to aj v praxi realizované kroky a návrhy - na minimálnu sadzbu dane z príjmov právnických osôb, či návrh euroústavy. Naštartovalo sa tak *postupné rozširovanie menovej únie o rozpočtovú a sociálnu úniu smerom k federálnej vláde a euroštátu.* Ak by sa to "podarilo", znamenalo by to bezprecedentné prenesenie politických rozhodnutí zo suverénnych štátov na centrálnu úroveň. Dôsledkom toho by bolo väčšie brzdenie rastu ekonomickej prosperity a výrazné obmedzovanie osobnej slobody jednotlivcov.

Riziká členstva Slovenska v eurozóne sú väčšie aj pod ťarchou harmonizovania európskeho sociálneho modelu (so silným vplyvom odborov a napríklad i štedro nastavenými sociálnymi dávkami). Príkladom sú regulácie na trhu práce (napríklad obmedzujúce dĺžku pracovného času) a prílišné sociálne vymoženosti garantované navrhnutou euroústavou. Výstižné sú slová profesora ekonómie Otmara Issinga, že takáto *"sociálna únia je v rozpore s požiadavkami na fungovanie menovej únie. Požiadavky sociálnej únie smerujú k reguláciám na trhu práce, zatiaľ čo menová únia vyžaduje opak: oveľa väčšiu pružnosť na trhu práce."*

Cena integrácie do EMU tak pre Slovensko môže byť vysoká. Okrem rizík súvisiacich priamo so stratou výmenného kurzu ňou môžu byť aj vyššie dane, či príliš štedré a finančne náročné sociálne systémy. To vytvára predpoklady pre nižší ekonomický rast a životnú úroveň obyvateľov Slovenska v porovnaní s vývojom mimo EMU.

V čase, keď tieto riziká sa zdajú stále reálnejšie a eurozóna je čoraz nestabilnejšia, odloženie rozhodnutia vlády o vstupe do EMU by bolo opodstatnené. Prehodnotenie jej doterajšieho rozhodnutia o začlenení Slovenska do eurozóny už v roku 2009 by preto mohlo znamenať priaznivý signál pre občanov (aj voličov) a v prípade jasného zdôvodnenia aj pre finančné trhy.

Autor je analytik KI

BRITSKÉ VOĽBY: HLADÁ SA VÍŤAZ Peter Martinovič

V deň svojich 52. narodenín vstúpil Tony Blair po tretí raz hlavným vchodom do sídla britských premiérov. Víťazstvo jeho labouristov má však dosť trpkú príchuť.

Po 5. máji si Tony Blair zapíše do historických tabuliek ďalší záznam: podarilo sa mu získať pre Labour Party tretie vládne angažmán v rade a on sám má šancu prekonať rekord Margaret Thatcher v dĺžke pôsobenia v premiérom kresle. Čo by však inak bolo dôvodom na oslavu celkom slušného volebného víťazstva, je sprevádzané skôr poznámkami o "Blairovom rozbitom nose" či o "veľavravnom signále od voličov". Labouristi totiž síce zvíťazili podľa očakávaní, no ich ohromná väčšina sa scvrkla na polovicu, kým zvyšné dve veľké strany posilnili. Príčin je viac - vysoké dane, zanedbaný verejný sektor, kriminalita, príliv imigrantov, no tiež vojna v Iraku a pošramotený morálny profil predsedu vlády. Toto boli aj hlavné témy predvolebnej kampane. Otázkou, ktorú si pozorovatelia kládli, bolo, či najmä konzervatívci dokážu na nich profitovať a presvedčiť verejnosť, že pravicová vláda by si s nimi poradila lepšie.

O rozpustení Dolnej snemovne požiadal premiér kráľovnú 5. apríla. Už rozbehnutý kolotoč predvolebnej kampane nabral plné obrátky. O 646 parlamentných kresiel súťažilo 3518 kandidátov.

Zo začiatku sa hovorilo o jednej z najnudnejších kampaní, v závere však strany pritvrdili, z čoho mali radosť najmä karikaturisti a rôzni recesisti. Obzvlášť vďačnou témou bolo korešpondenčné hlasovanie. Labouristická vláda rozšírila možnosti jeho využitia bez toho, aby posilnila kontrolné mechanizmy. Richard Mawrey z volebnej komisie vyhlásil, že tento systém je otvorenou pozvánkou k podvodu.

Počas toho hektického mesiaca došlo k viacerým pozoruhodným momentom. Videli sme prestupy medzi stranami (hlavne od labouristov k liberálnym demokratom), protest aktivistov Greenpeace na streche domu vicepremiéra Johna Prescottta, napadnutie labouristickej poslankyne židovského pôvodu, retušovanie fotografií konzervatívneho kandidáta či odpočutie internej debaty na stretnutí thatcheristických politikov.

Ako prví predstavili svoje volebné manifesto konzervatívci. So 7500 slovami išlo o ich najkratší program od r. 1966, čo bol zámer, aby si ho voliči ozaj boli schopní prečítať. Spočíval na 6 kľúčových sľuboch: čisté nemocnice, viac policajtov na uliciach, nižšie dane, lepšia disciplína v školách, kontrola imigrácie, väčšia zodpovednosť vládnutia. Konzervatívci sú tradične stranou nízkych daní, malého štátu a redukovaných výdavkov. Plánom bolo ušetriť £ 12 miliárd tak, že vládne výdavky zvýšia iba o 4 % a nie o labouristami plánovaných 5 %; z toho £ 4 miliardy už v prvom rozpočte použijú na daňové škrty. Konzervatívci by zrušili 168 rôznych inštitúcií a prepustili 235 000 úradníkov. V rámci rodinnej politiky navrhli zvýšiť materský príspevok o £ 1400. Matky by si

mohli vybrať medzi predĺžením materskej dovolenky zo 6 na 9 mesiacov, resp. poberaním vyššieho príspevku počas 6 mesiacov. V školstve by dali rodičom väčšie právo výberu školy pre svoje dieťa a učiteľom väčšie právomoci. Poplatky za univerzitné štúdium by boli zrušené. Možnosť výberu je programom aj pre oblasť zdravotníctva. Imigráciu by riešili zavedením ročného limitu na prísťahovalcov, pričom azylové konanie by prebiehalo mimo Británie. K ďalším sľubom patrilo zvrátenie zákazu honu na líšku, prijatie 5000 nových policajtov každý rok, dosiahnutie opätovnej kontroly Británie nad loviskami rýb či zvýšenie výdavkov na armádu o £ 2,7 miliardy viac než plánujú labouristi. Za konzervatívnej vlády by si Veľká Británia znovu uplatnila opt-out z Európskej sociálnej charty a okamžite zrušila 11 000 strán nepotrebných regulácií. Toryovci odmietajú zavedenie eura a Európskej ústavy.

S výsledkami volieb môže panovať v ústredí Konzervatívnej strany mierna spokojnosť a úľava. Snáď je to prvý krok na ceste na Downing Street.

Labouristi sa prezentovali 112-stranovou ostro červenou knižkou nazvanou "Británia vpred, nie naspäť". V nej si pred seba postavili 7 výziev: zvýšenie minimálnej mzdy na £ 5,35 na hodinu, zvýšenie veku povinnej školskej dochádzky zo 16 na 18 rokov a výdavkov na žiaka na £ 5 500 (dvojnásobok oproti r. 1997), investície do zdravotníctva, zmenšenie percenta chudoby detí, boj proti terorizmu a zločinu. V otázke penzií počkajú na vytvorenie konsenzu k reforme dôchodkového systému, prísťahovalctvo budú riešiť bodovým systémom a zdvojnásobia pomoc rozvojom krajínám. V ekonomike nadviažu na doterajšiu prosperitu, keď hospodárstvo rastie už 50. kvartál v rade, nezamestnanosť a úrokové miery sú najnižšie od 70-tých rokov. Tony Blair však odmietol vylúčiť zvýšenie daní, ktorým by sa financoval nárast verejných výdavkov o £ 95 miliárd počas nasledujúcich 6 rokov.

Liberálni demokrati, ktorí sú už viac naľavo než labouristi, sľúbili bezplatnú starostlivosť o seniorov, daňové úľavy pre rodiny, prijatie 21 000 nových učiteľov a 10 000 nových policajtov, príplatok £ 100 k penzií pre ľudí nad 75 rokov, nové daňové pásmo so sadzbou 50 % pre tých, čo zarábajú nad £ 100 000, nahradenie obecnej dane miestnou daňou z príjmu a zrušenie poplatkov za štúdium na vysokej škole. Najviac však táto večne tretia strana získala odpom voči vojne v Iraku. Určite však dúfali,

že na politickej mape krajiny pribudne ešte o niečo viac ich žltej farby.

V prvej fáze predvolebného súboja sa diskusia krútila okolo daní a verejných služieb. Konzervatívci obvinili labouristov, že chcú na ľudí naložiť ďalšie bremeno daní. Ich kritika však vyznela nepresvedčivo, lebo zároveň odmietli garantovať, že za ich vlády dane nestúpnu. Labouristi sľúbili, že základné a najvyššie sadzby dane z príjmu nezvýšia a nezavedú ani vyššiu DPH na potraviny, detské oblečenie, knihy, tlač a cestovné. Podľa niektorých bude musieť zvýšiť dane akákoľvek vláda, t. j. aj vláda toryovcov.

Druhej fáze kampane dominovala imigračná politika a morálny kredit predsedu vlády v súvislosti s vojnou v Iraku.

Michael Howard vyhlásil: "Príliš dlho bola otázka prísťahovalctva pre politikov tabu. Ak ste povedali, že si myslíte, že sem prichádza priveľa cudzincov, boli ste hneď považovaní za rasistu. No, aby bolo jasné - hovoriť o imigrácii nie je žiadny rasizmus. Je to o zdravom rozume."

Potom konzervatívci vytiahli doteraz najosobnejší útok na politického oponenta vôbec. Označili Tonyho Blaira za klamára. Na krvavočervenom billboarde s tvárou premiéra doslova stálo: "Ak bol pripravený klamať, len aby nás zaviedol do vojny, je pripravený klamať, len aby vyhral voľby."

Posledné dni boli o snahe nakloniť misky váh vo svoj prospech v cca 100 obvodoch, kde boli sily vyrovnané a ktoré mali rozhodnúť o celkovom výsledku. Zvlášť labouristi zápasili o volebnú účasť a vyzývali voličov, aby sa nenechali "uspať" taktikou toryovcov tvrdiacich, že labouristov sa im už nepodarí dobehnúť, lebo inak sa môžu v piatok ráno "zobudiť s Michaelom Howardom".

Prieskumy celý čas naznačovali, že hoci labouristi strácajú dôveru voličov a konzervatívci majú v kampani argumentačne navrch, nedokázali presvedčiť ľudí, že sú opäť pripravení vládnúť a ich preferencie stagnujú. Stále sa nemôžu zbaviť nálepky strany zahľadenej do minulosti, ktorá nerozumie modernej Británii; jej lídri nie sú charizmatickí a čo je pre pravicovú stranu najneprijemnejšie - ľudia sa domnievajú, že hospodárske problémy dokážu lepšie riešiť labouristi. Kým tých verejnosť vníma ako centristickú stranu, toryovcov ako stranu silne pravicovú. Problém konzervatívcov je ten, že väčšina voličov zastáva politický stred. Toryovci navyše pôsobia chladne; chyba im zápal pre vec, ktorý by preniesli aj na ľudí. Podľa komentátorov sú konzervatívci "silnejší rozumom než srdcom, takže ich slová málo rezonujú. Slobodná ekonomika nie je však v konečnom dôsledku o manažmente, ale o chuti do života."

Uvidíme, ako sa veci podarí zmeniť novému straníckemu lídrovi. Každopádne, s výsledkami volieb môže panovať v ústredí Konzervatívnej strany mierna spokojnosť a úľava. Snáď je to prvý krok na ceste na Downing Street.

Autor je podpredseda Mladých konzervatívcov

ZHRABOVANIE DO VLASTNEJ CHLADNIČKY Dušan Sloboda

S prípravou všakovakých vízií, stratégií, rozvojových či akčných plánov sa na ministerstvách v ostatnej dobe akoby roztrhlo vrece. Byrokratická mašinéria, zjavne i pod vplyvom vstupu Slovenska do EÚ, zaberá na plné obrátky a formuluje v ich rámci ciele, priority a opatrenia, ktoré by sme mali plniť vraj preto, aby sme sa mali "lepšie".

Ďalším z tohto radu má byť i príprava Národného strategického referenčného rámca. Konceptne by mal zastrešovať oblasť prerozdelenia eurofondov v SR v nasledujúcom rozpočtovom období EÚ v rokoch 2007-2013. Jedným z podkladov pre tento dokument by mala byť aj formulácia národnej vízie hospodárskeho a sociálneho rozvoja SR do roku 2015. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré eurofondy u nás koordinuje, vyhlásilo verejnú súťaž na výber expertov, ktorí sa budú podieľať na jej tvorbe. V rámci procesu verejného obstarávania si súťažné podklady prevzalo trinásť záujemcov. Z nich však len traja predložili ministerstvu ponuku, z toho jeden po termíne a ďalší predložil len vyrozumienie, že sa súťaže nezúčastní. Rozhodnutím hodnotiacej komisie tak súťaž "vyhrala" tretia, a teda vlastne jediná firma, ktorá zareagovala ponukou.

Je ňou firma CP Consult, s. r. o., ktorej konateľom je podnikateľ Ján Badžgoň. Ten sa stal známym vo februári 2003, kedy médiá

zverejnili SMS, získanú z prepisu tajných odpočúvaní a poslanú z jeho mobilu, ktorej text znel: "Mojimi spoločníkmi budú v najbližšom čase eurofondy." Badžgoň to vtedy označil za recesiu v rámci komunikácie s jednou z riaditeľiek svojich firiem. Z odposluchov tiež údajne vyplývalo Badžgoňove prepojenie na SDKÚ a jeho vplyv na personálne obsadenie najvyšších postov v štáte. Priebeh spomínanej verejnej súťaže, v ktorej uspela Badžgoňova firma, zrejme nie je spochybňiteľný po právnej stránke. Je však otázne, či by nebolo korektnejšie celé konanie zastaviť z etického hľadiska. A to nielen z dôvodov podozrení prepojenia jej konateľa na minimálne jednu z vládnujúcich politických strán. Nevedno totiž, či hodnotiacia komisia, pri dozaista náročnej úlohe vyhodnocovania ponuky a následného výberu jedného uchádzača spomedzi jedného uchádzača, mala vôbec možnosť vyhodnotiť súťaž inak. I keď v roku 2003 ešte angažovanie sa v eurofondoch Badžgoň verejne odmietal, v roku 2004 už pre denník SME aktivity svojich firiem komentoval nasledovne: "My v tom nerobíme. Nečerpáme, vypracovaním projektu končíme. Robíme projekty vo všetkých oblastiach, v ktorých Európska únia poskytuje finančné prostriedky." V roku 2005 už jeho firma spolupracuje na príprave samotného rámca pre čerpanie eurofondov na Slovensku, za čo od štátu zinkasuje vyše 9 mil. Sk.

Prednedávnom sa predsedu vlády Dzurindu na jednej z diskusií podnikateľ Badžgoň zhodou okolností (?) pýtal na prípravu ministerstiev vyčerpanie eurofondov v SR. Premiérova odpoveď bola, ako inak, optimistická: "Robím stretnutia s inteligenciou po krajoch... hlavné heslo stretnutí sú fondy. Žasnem, čo všetko starostovia vedia. Ako sú zdravo agresívni a aké majú projekty. To ma veľmi povzbudzuje. Dospel som k záveru, že Slováci vedia ťažiť a mŕňať. To je radostné poznanie."

Áno, Slováci vedia "ťažiť a mŕňať". Aj firma podnikateľa Badžgoňa dokazuje, že v tom vie chodiť. Škoda len, že tu hovoríme o mŕňaní verejných financií, či už skrz štátny alebo európsky rozpočet, pričom transparentnosť tohto procesu často kríva na obe nohy. A tiež, principiálne by pravicového politika malo povzbudzovať skôr také správanie občanov, ktoré nevedie k rastu ich závislosti od externých zdrojov, ale k vlastným aktivitám vedúcim k sebestačnosti a vyššej nezávislosti od štátu. Alebo tu ide o prejav radosti z toho, že Slováci už sú pravými Európanmi? Princíp, ktorý občania v EÚ možno najviac stotožňujú zo svojoju víziou integrovanej Európy, sa totiž skrýva práve pod oným "ťažiť a mŕňať". Fedor Gál tento princíp trefne nazýva "zhrabovaním do vlastnej chladničky".

Autor je analytik KI

MIKLÓSOVE ROZMARNÉ FONDY Radovan Kazda

Ministerstvo životného prostredia (MŽP) zverejnilo minulý mesiac vyhlášku, ktorou sa vykonáva zákon o Environmentálnom fonde (EF). Pripomeňme si niektoré fakty. V roku 2001 presadila vláda, ktorej členom bol i súčasný minister životného prostredia László Miklós, zrušenie desiatich štátnych fondov, vrátane Štátneho fondu životného prostredia (ŠFŽP). Viedla k tomu racionálna snaha o väčšiu kontrolu a transparentnosť nakladania s prostriedkami fondov, predovšetkým fakt, že "v rámci urýchlenia ozdravenia celého sektora verejných financií, najmä vzhľadom na zvýšenie zodpovednosti štátu za schodok verejných financií, je nevyhnutné dostať pod kontrolu centra aj oblast štátnych fondov" (podľa dôvodovej správy k zákonu). Napokon, v prípade ŠFŽP konštatovala "negatívne ekonomické dôsledky nakladania s prostriedkami fondu" napríklad i Zelená správa za rok 1999.

V protismere k zrušeniu fondov však v tom čase Miklós presadil založenie Recyklačného fondu, ktorý sa od počiatku svojho vzniku stretával s výraznou kritikou podnikateľov i tretieho sektora. Zásadným problémom fondu je, že ako "neštátny" subjekt zhromažďuje poplatky "štátom" stanovených povinných platcov, pričom kontrola platenia je veľmi nedôsledná (odhady hovoria o 30-60 % tých subjektov, ktoré neplatia, hoci by mali), spôsob prerozdelenia týchto projektov je mimoriadne netransparentný a v mnohých

prípadoch existujú reálne pochybnosti, či dotácia za proklamovaným účelom "podpory zberu, zhodnotenia a spracovania odpadov" nie je len transferom, ktorý prináša komerčný prospech vybraným podnikateľom.

O tri roky neskôr minister presadil cez parlament založenie EF, ktorý prevzal väčšinu slabín pôvodného ŠFŽP. Fond je vyňatý spod kontroly, ktorej podlieha hospodárenie s prostriedkami štátneho rozpočtu. Vzhľadom na jeho právnu subjektivitu je dosť pravdepodobné, že náklady na správu fondu budú vyššie ako v predchádzajúcej správe pod MŽP (prostredníctvom Programu realizácie environmentálnych opatrení). Navyše, prostriedky fondu, ktoré sa v určitý rok nevyčerpajú, ostávajú teraz vo fonde a nie je možné využiť ich na iné účely. Ďalšie straty príjmov financií vo verejnej správe možno predpokladať v benevolentnej úverovej politike fondu. Dôvodová správa k zákonu o EF pritom argumentuje celkom nekorektne: podľa nej došlo znížením rozpočtu kapitoly MŽP v roku 2004 k redukcii podpory environmentálnych projektov, a tým "k zániku prakticky jediného národného zdroja podpory environmentálnych projektov". To všetko v čase, kedy verejné výdavky do oblasti ŽP rapídne rastú, aj vďaka príjmu zo štrukturálnych fondov EÚ - v roku 2005 má ísť o nárast takmer o 66 % (Návrh východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2005 až 2007)...

Prostriedky ŠFŽP a následných inštitúcií

sú väčšinou využívané na investície vo vodnom hospodárstve, predovšetkým na rekonštrukcie kanalizácie a výstavbu čistiarní odpadových vôd. V roku 2004 bolo na tieto účely rozdelených vyše 746 mil. Sk, čo pri žiadostiach vo výške takmer 8 mld Sk vyvoláva veľmi vysoký tlak na transparentnosť rozhodovania kompetentných úradníkov. Zákon o EF, ale ani jeho vykonávacia vyhláška, ba ani štatút fondu (ktorý k tomu zaväzuje zákon) pritom žiadnym spôsobom nedefinujú mechanizmus menovania Rady fondu ani posudzovania projektov tohto najdôležitejšieho poradného orgánu ministra.

Miklósove fondy sú podpornou barlou, ktorá má nahrádzať neschopnosť ministerstva posilniť trhové princípy v manažmente životného prostredia, najmä vo vodnom a odpadovom hospodárstve. V tomto ponímaní ide "sociálnu podporu", ktorá sa síce javí ako potrebná, ale iba za daného stavu, ktorý MŽP zámerne udržuje. Súčasný systém sa vystavuje korupcii dobrovoľne a ústretovo.

Ak by sme mali žmúriť oči nad korupciou, ktorej sa v tomto prípade dá vyhnúť neposilňovaním neefektívnej vlády, potom v spore o Environmentálny fond radšej zostaneme tými, ktorých sociologička Zuzana Kusá považuje za "rozhorčených mládežníkov z think-tankov, čo tvrdia, že je to posilňovanie zlého štátu".

Environmentálny a Recyklačný fond treba čo najskôr zrušiť. Autor je analytik KI

LIST FRANCÚZSKEMU ĽUDU Ondrej Dostál

Občania a občianky!

S rastúcim obdivom sledujem Vaše odhodlanie odmietnuť v blízkej budúcnosti referende európsku ústavu. Plne zdieľam Vaše obavy, že euroústava je pokusom medzinárodného kapitálu zničiť európsky sociálny model a zaviesť celosvetovú vládu brutálneho neoliberalizmu. Ako jediní ste to dokázali odhaliť, hoci sa Vás Vaši politici snažia obalamutiť sladkými rečami o tom, že sociálny rozmer EÚ sa prijatím euroústavy oslabí. Neverte im!

Európska ústava je len nástrojom na presadenie záujmov svetového kapitálu a upevnenie hegemonie USA vo svete. Euroústava síce používa krásne slová ako rovnosť, nediskriminácia, solidarita, či súdržnosť, v skutočnosti však ide opačným smerom, keď za svoj cieľ nehanebne vyhlasuje "vnútorný trh s voľnou a nenarušenou hospodárskou súťažou". Všetci dobre vieme, kam vedie tzv. voľná hospodárska súťaž: K bezostyšnému vykorisťovaniu pracujúcich a k obmedzovaniu ich najzákladnejších ľudských práv, napr. práva štrajkovať každý druhý týždeň. Vidno to aj z nedávnej smernice Európskeho parlamentu, podľa ktorej môže každý Európan pracovať najviac 48 hodín týždenne, vrátane nadčasov. Ale prečo až 48 hodín, pýtam sa, prečo nie 35 hodín? To nestačí, že musíme

pracovať 5 zo 7 dní v týždni, ešte dávame vykorisťovateľom do rúk nástroj, aby nás vykorisťovali viac ako 7 hodín denne? To teda nie! S európskou ústavou, ktorá takéto niečo pripúšťa, možno urobiť len jedno - hodiť ju do koša.

Európska ústava naďalej zachováva v platnosti také nezmysly ako voľný pohyb osôb (keď sa do Francúzska nahrnú desiatky miliónov Východoeurópanov a Turkov, ostanú všetci Francúzi bez práce), voľný pohyb tovaru (tie odporné americké hamburgery budú naďalej kaziť naše európske žalúdky), či voľný pohyb kapitálu (vidíte ich kapitalistov jedných, dokonca sa nehanbia si to napísať priamo do Ústavy!).

Katolícki fundamentalisti presadili do euroústavy ultraklerikálnu zmienku o "náboženskom dedičstve Európy", ktorá ohrozuje laický charakter Vašej spoločnosti. To otvára cestu k tomu, aby si moslimovia začali zasa nosiť tie svoje šatky a dokonca aj kresťania tie svoje krížiky a židia tie svoje čiapočky. Necháte bruselských byrokratov, aby Vám to vnútili?

Ústava síce spomína, že členské štáty "aktívne a bezvýhradne" podporujú spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku Únie, ale nikde nie je napísané, že tú politiku má formovať krajina, ktorá má najbohatšie diplomatické skúsenosti (a jej jazyk je jazykom diplomacie) a že ostatné členské krajiny (najmä noví chudobní príselci) majú byť v takom prípade ticho, ako ich na to máďro upozornil Váš pán prezident (ešte predtým, ako aj on začal slúžiť záujmom amerických imperialistov a presvedčať Vás, aby ste v referende schválili euroústavu).

Držím Vám palce, aby ste sa nedali svojimi politikmi obalamutiť. A šťastnú ruku pri referende. Ste nádejou pre celú Európu!

Autor je koordinátor Iniciatívy proti európskej ústave

UDIALO SA/PRIpravujeme:

1) V dňoch 19. - 20. apríla 2005 v Ružomberku usporiadal Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika konferenciu *Environmentálna politika v SR /Možnosti zvyšovania transparentnosti a efektivity manažmentu ochrany životného prostredia/*.

Cieľom konferencie bolo prostredníctvom diskusie nezávislých analytikov, environmentálnych aktivistov, podnikateľov a ďalších odborníkov a autorít v oblasti environmentálnej politiky prispieť k otvoreniu rozsiahlej spoločenskej diskusie na tému transparentnosti výkonu environmentálnej politiky v SR a k položeniu systémových základov pre jej riešenie.

Na konferencii s príspevkami vystúpili: Emília Sičáková-Beblavá, prezidentka Transparency International Slovensko, Mário Kern, Prezídium Policajného zboru SR, Tereza Urbanová, Liberálny inštitút Praha, Vladislav Bízek, spolupracovník CEVRO - Liberálnokonzervatívnej akadémie, Viliam Kunzo, chovateľ, Oľga Šotolová, Mondi Business SCP, a.s., Radovan Pekník, Slovenské priemyselné združenie pre obaly a životné prostredie, Jiří Oliva, Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství, ČZU Praha, Jozef Vlček,

Gemerské združenie vlastníkov neštátnych lesov, Pavel Rensa, Taxace ČR, Marcel Zajac, Nadácia Ekopolis, Hana Zach, SPU Nitra, Dušan Sloboda, analytik KI, Boris Minárik, Hydro-meliorácie, š.p. Bratislava a Jaroslav Demko, riaditeľ Severoslovenskej vodárenskej spoločnosti, o.z. Ružomberok. Koordinátorom a moderátorom konferencie bol analytik KI Radovan Kazda.

2) V dňoch 1. - 3. apríla 2005 sa v Bratislave uskutočnila konferencia Kresťanskodemokratickej mládeže Slovenska, pod patronátom poslankyne EP Anny Záborskej, s názvom "Čo je európska identita alebo kto je Homo Europaeus". Na konferencii diskutovali o európskej ústave prezident KI Peter Zajac, analytik KI Peter Gonda a spolupracovník KI Martin Hanus.

3) V apríli 2005 publikovali v mienkotvorných médiách svoje texty prezident KI Peter Zajac, analytik KI Dušan Sloboda a spolupracovník KI Jaroslav Daniška.

4) Bratislavský inštitút medzinárodných vzťahov pri Vysokej škole manažmentu - City University Bratislava (VŠM/CU) a Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika organizujú dňa 14. júna 2005 v Bratislave v priestoroch Vyso-

kej školy manažmentu - City University v Petržalke na Panónskej ceste 17 medzinárodnú konferenciu *The Economic and Political Context of Central Europe - European Union Relations /Central Europe - a Partner or an Appendix of the European Union?/*.

Na konferencii vystúpia s prednáškami: Richard Hirschler, Svetová banka Budapešť, Gábor Túry, Inštitút svetovej ekonomiky, Maďarská akadémia vied, Ingrid Brocková, Svetová banka, Bratislava, Peter Staněk, Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV Bratislava, Marián Tupý, CATO Institute, Washington, D.C., Peter Gonda, analytik KI, Edward Kemp, Stále zastúpenie USA pri EÚ v Bruseli, Menbere T. Workie, Vysoká škola manažmentu / City University, Bratislava, Monika Šestáková, Vysoká škola manažmentu / City University, Bratislava, Béla Galgóczi, Inštitút európskeho odborového zväzu, Brussels, Bruno S. Sergi, Messinská univerzita a William T. Bagatelas, Vysoká škola manažmentu / City University, Bratislava.

Bližšie informácie o možnostiach účasti na konferencii nájdete na internetovej adrese KI.

ČITATEĽOM KL:

Vážení priatelia, májové číslo Konzervatívnych listov je siedme v poradí, ktoré sa Vám dostáva do rúk. V každom vydaní sa snažíme prinášať kvalitný a pritažlivý obsah, tak, aby sa Konzervatívne listy stali pevnou súčasťou Vášho spektra vyhľadávaných informácií. Prívitame z Vašej strany každú spätnú väzbu, ktorá nám pomôže získať prehľad nielen o té-

mach, ktoré Vás zaujímajú, ale i o Vašom záujme získať od nás KL naďalej.

Vydávanie listov je nevyhnutne spojené s pokrytím nákladov na ich výrobu a distribúciu. Pre dlhodobú udržateľnosť kvality i súčasnej formy distribúcie sa preto uchádzame i o Vašu finančnú podporu. Staňte sa stabilnými donormi Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika!

Kontaktujte nás poštou, e-mailom alebo navštívte našu webstránku, kde získate všetky dôležité informácie o našej činnosti i o možnostiach Vášho donorstva.

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. ŠTEFÁNIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE